

Izveštaj Stejt departmenta o terorizmu za 2020 : Kosovo

Pregled: Kosovo je nastavilo da se bori protiv pretnje od terorizma preko bliske saradnje sa Sjedinjenim Američkim Državama. Kosovo je član Globalne koalicije za pobedu nad ISIS-om. Vlada Kosova radi na izradi nove kombinovane strategije i akcionog plana za borbu protiv terorizma i borbu protiv nasilnog ekstremizma za period do 2025. godine. Kancelarija koordinatora za borbu protiv terorizma i borbu protiv nasilnog ekstremizma uspostavljena je u februaru. Međutim, nova Hotijeva vlada je u julu imenovala ministra unutrašnjih poslova Agima Velijua za nacionalnog koordinatora za borbu protiv terorizma i borbu protiv nasilnog ekstremizma.

Kosovo nastavlja da se bavi posledicama repatrijacije iz 2019, kada je repatriralo četiri osumnjičena strana teroristička borca (STB) i 106 članova porodica iz Sirije, što je jedna od najvećih repatrijacija civila do sada iz zone sukoba. Svi odrasli su krivično gonjeni ili su im na neki drugi način presudili organi za sprovođenje zakona, a dvojica stranih terorističkih boraca ostali su u zatvoru. Žene i deca nastavljaju da primaju pomoć za reintegraciju kroz programe koje finansiraju SAD i Evropa i Odeljenje za prevenciju i reintegraciju (OPR) Ministarstva unutrašnjih poslova. OPR i Ministarstvo prosvete pružili su pomoć 37 od 74 dece povratnika oko upisa u školu, a uz pomoć međunarodnih donatora pomažu ženama povratnicima u reintegraciji i zapošljavanju.

Teroristički incidenti 2020: Na Kosovu u 2020. godini nije bilo izveštaja o terorističkim incidentima.

Zakonodavstvo, sprovođenje zakona i bezbednost granica: Pravni okvir Kosova je među najnaprednijim na Balkanu za procesuiranje pojedinaca za koje se sumnja da su izvršili ili podržavali terorističke aktivnosti, ali kratke zatvorske kazne, rani otpusti iz zatvora i izostanak organizovanog nadzora nakon puštanja na slobodu bivših osuđenika pokreću pitanja o dugoročnoj bezbednosti. Kosovo podržava primenu Rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 2396 za suzbijanje putovanja terorista i radi na njenom sprovođenju u praksi. Obaveze na

osnovu Vašingtonskog sporazuma potpisanog 4. septembra u Beloj kući kodifikovale su posvećenost Prištine u jačanju bezbednosti i skriningu granica da bi se sprečila putovanja terorista, između ostalog i kroz pomoć i partnerstvo koje pruža SAD. Kosovo je Hezbolah u celini označilo kao terorističku organizaciju.

Agencija Evropske unije za saradnju u sprovođenju zakona (EUROPOL) sklopila je u julu formalni aranžman sa Policijom Kosova. U bliskoj budućnosti planira se imenovanje veze Policije Kosova sa EUROPOL-om i sporazum o bezbednoj komunikaciji. Kosovo je i dalje isključeno iz članstva u INTERPOL-u, delimično zahvaljujući protivljenju Srbije koje proizilazi iz izostanka normalizovanih odnosa.

Kroz učešće u programu pomoći u borbi protiv terorizma Stejt departmenta, Policija Kosova — a posebno Odeljenje za borbu protiv terorizma — pohađali su obuku u istragama protiv terorizma i identifikaciji i zapleni digitalnih dokaza, a dobijena je i prateća oprema. Mentorstva SAD uspela su da povećaju saradnju i razmenu informacija između Policije Kosova i Kosovske kazneno-popravne službe.

Osnovni sud u Prištini je 11. decembra oslobodio optužbi za terorizam sva lica koja su se teretila za terorizam u slučaju „Uragan“. Ovo je drugi put da su optuženi oslobođeni optužbi za terorizam, iako su bili osuđeni za nedozvoljeno posedovanje i trgovinu oružjem. Međunarodni tužioci su prvi put podigli optužnicu za ovaj slučaj 2015. godine, a zatim su ga preneli lokalnom pravosudnom sistemu gde je pet godina čekao u kosovskim sudovima.

Dana 30. oktobra, osuđeni strani teroristički borac Aron Misini pušten je iz zatvora nakon što je odslužio 18 meseci svoje četvorogodišnje kazne zbog učešća u terorističkoj grupi (ISIS). Misini je bio prvi repatrirani strani teroristički borac osuđen 2019. godine, međutim, Apelacioni sud mu je priznao i uračunao vreme provedeno u pritvoru u Siriji nakon što su ga 2017. uhapsile Sirijske demokratske snage.

Odeljenje za borbu protiv terorizma Policije Kosova uhapsilo je 20. oktobra lice koje je pretilo ambasadoru Kosova u Francuskoj, nakon što je ambasador retvitovao članak *Le Figaro* u kojem je izneta hronologija napada na satirični

časopis *Charlie Hebdo*. Tužilaštvo je 8. decembra otpečatilo optužnicu za podsticanje na terorizam.

Tužilaštvo je 30. septembra podiglo optužnicu protiv Ikbale Huduti zbog podstrekivanja na dela terorizma. Huduti je uhapšena 7. januara zbog svojih objava na društvenim mrežama u kojima kritikuje Vašington zbog ubistva iranskog komandanta Kasema Soleimanija i poziva na osvetu.

Vrhovni sud Kosova potvrdio je 24. septembra kaznu od pet i po godina zatvora Visaru Ćukovciju za učešće u terorističkoj grupi (ISIS), dok je naložio ponovno suđenje po optužbama za zlostavljanje deteta. Ćukovci, jedan od vraćenih stranih terorističkih boraca iz Sirije 2019. godine, snimio je propagandne video snimke u kojima je svom trogodišnjem sinu stavljao samoubilački prsluk.

Dana 10. januara, strani teroristički borac Arian Krieziu osuđen je na 46 meseci zatvora zbog učešća u terorističkoj grupi (ISIS).

Od 32 žene vraćene iz Sirije 2019. godine, 29 se izjasnilo krivim za učešće u ISIS-u i dobilo kratke, uslovne kazne. Žene će izbeći zatvor ako ne budu činile nova krivična dela, redovno se javljaju Policiji Kosova i idu na psihoterapiju. Od novembra je još sedam žena optuženo za učešće u ISIS-u.

Sprečavanje finansiranja terorizma: Kosovska finansijska obaveštajna jedinica je članica Egmont Grupe. Kosovo je izradilo nacrt pravnog okvira za ciljane finansijske sankcije protiv terorističkih organizacija, koji će nakon što ga usvoji Narodna skupština poboljšati alate kojima raspolaže Finansijska obaveštajna jedinica za ograničavanje finansiranja terorizma.

Borba protiv nasilnog ekstremizma: Prethodna Strategija Kosova za borbu protiv nasilnog ekstremizma, petogodišnja mapa puta za stavljanje pod kontrolu rastuće pretnje od nasilnog ekstremizma preko sveobuhvatnog vladinog pristupa, naglašavala je važnu ulogu lokalnih aktera i civilnog društva. Primena je bila neujednačena u vladinim ministarstvima, a izazovi su i dalje bili prisutni zbog izostanka kapaciteta i neodgovarajućih resursa i generalno pristupa sekuritizacije

u borbi protiv nasilnog ekstremizma. Međuministarska radna grupa izrađuje nacrt nove strategije i akcionog plana koji će spojiti borbu protiv terorizma i borbu protiv nasilnog ekstremizma u jedinstvenu strategiju. Vlada očekuje da će predstaviti strategiju 2021. godine.

Kosovska kazneno-popravna služba je nastavila da sprovodi program — uz pomoć američkih stručnjaka — za unapređenje upravljanja teroristima u zatvoru. Ovaj program uključuje prikupljanje, analizu i deljenje zatvorskih informacija između donosioca odluka u kazneno-popravnoj službi i drugih relevantnih organa za sprovođenje zakona, kao i upravljanje rehabilitacijom i eventualnom reintegracijom osuđenih terorista. Odeljenje za prevenciju i reintegraciju nastavilo je da realizuje programe za reintegraciju pojedinaca koji su bili na izdržavanju zatvorske kazne pod optužbama za terorizam, povratnike strane terorističke borbe i članove porodica – iako već dugotrajno nema dovoljan broj zaposlenih i nema dovoljno resursa.

Kosovo nastavlja aktivnosti saradnje preko Globalnog fonda za angažovanje zajednice i otpornost (GCERF), javno-privatnog globalnog fonda za podršku lokalnim inicijativama u naporima u borbi protiv nasilnog ekstremizma u zajednicama izložene rizikom. Trinaest kosovskih opština su članice Mreže jakih gradova.

Međunarodna i regionalna saradnja: Vlada Kosova blisko saraduje sa zvaničnicima iz Albanije i Severne Makedonije kako bi podržala izgradnju sposobnosti i saradnju u borbi protiv terorizma.